

Jaarverslag en Jaarrekening 2025

Stifting Freonen fan De Klyster
Blauhússtrjitte 2
9104 EC Damwâld
NL 40 RABO 0307 8763 65
info@klyster.nl

---

www.klyster.nl

INHOUD

Foarwurd fan de Foarsitter	3
1. Verslag van het bestuur 2025	4
Stifting Freonen fan De Klyster bestiet 10 jier	4
Ontwikkeling project Stinzeskatten	5
Opening project Weidevogel van de Week.....	6
Projekt Bêd en Brochje foar Bijen.....	6
Ondersteuning Amfibieën project.....	7
2. Toekomst en te verwachten activiteiten	7
Jubileumaksje: tientsjeleden en frijwilligers yn it sintsje.....	7
Pilot projekt Stinzeskatten en finasjele ôfhanneling	8
Nieuwe projectaanvraag Stinzenplanten	8
3. Organisatie	8
3.1 Bestuur.....	8
3.2 Werknemers	8
4. Jaarrekening en 5. Balans	9

Foarwurd fan it bestjoer

Foar jo leit it jierferslach fan de stifting Freonen fan De Klyster 2025 mei deryn opnommen in finansjele ferantwurdig.

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel hawwe in mienskiplik Natoer- en Miljeu-edukaasjesintrum, De Klyster, festige yn Damwâld. De Klyster rjochtet him op alle basisskoallen fan dizze beide gemeenten. It doel is om bern te belûken bij de natoer, duorsumens en it lânskip yn harren eigen omjouwing, sadat bern dêr in bân mei krije en der letter goed op passe sille.

De Stifting Freonen fan De Klyster hat ta doel it wurk fan de Klyster makliker meitsje troch ekstra jild by elkoar te swyljen. De Stifting kin subsidyzjes oanfreegje foar projekten dêr't de Klyster sels net de middels foar hat. De Stifting hat donateurs en docht oanfragen by organisaasjes dy't it wurk fan de Klyster foarút helpe wolle. Fansels wurde projekten oangien yn nau oerlis mei De Klyster. Op dizze wize hoopje wy it wurk fan meiwurkers en frijwilligers fan De Klyster te stypjen.

Foar 2025 stie in edukaasjeprojekt oer stinzeplanten sintraal. Moai ferspraat oer it gebiet, mei aksinten by de Skierstins yn Feanwâlden, Harstra-stins yn Hegebeintum en de Bûtenpleats Philippusfenne yn Kollum. It wurk is al úteinsetten. En fierder komme jo oare nijsgjirrige projekten tsjin, oer amfibieën, bijen en greidfûgels. It krûpt, gûnzet en flocht. De projekten fan De Klyster sitte fol fan libben.

Bertus Mulder, foarsitter bestjoer stifting Freonen fan De Klyster

V.l.n.r. Marjolein Staal, Durk Holwerda, Bertus Mulder, Sippy Tigchelaar, Oege Jan Leegstra, Thom Feddema

1. Verslag van het bestuur

Stifting Freonen fan de Klyster bestiet 10 jier

Stifting Freonen fan De Klyster bestiet op 11 juny 2025 tsien jier. Spesjaal hjirfoar waard in nij logo ûntwikkele en in nije PR-folder ûntwurpen.

Om't takom jier De Klyster har 30-jierrich jubileum fiere sil, hat it bestjoer besletten om by dizze fiering oan te heakjen. It bestjoer hat de winsk útsprutsen om mei namme de frijwilligers yn it sintsje te setten. Tidens it jubileumevenemint sil dan ek it nije logo ûntbleate wurde en sil ek in grutte freonenwerfaksje hâlden wurde ûnder de besikers en relaasjes fan De Klyster.

It nije Freon-fan-De-klyster- logo

De Klyster

FREON SOCHT!

DY 'T HÂLDT FAN DE NATUER YN NOARDEAST FRYSLÂN;
 EN
 DYT IT WICHTICH FYNT DAT BERN YN SOAD BÛTENDOAR KOMME
 OPI SA IN BÂN OPBOUWE TE KENNEN MEE DE NATUER TICHTBY HÛSI!

➔ **De Klyster hat krekt dat as doel.**
 Us (vrijwillige) natuur- en waagdissen nimme basisskoallearringsen mei nei bûten ta, de natuer yn.

Mei alle sintugen ûntlekkre bern hoe moai oft de natuer flakby hûs is en dat bringt grutskens, makket bewust en soarget dat se der goed op passe wolle.

Skoallen hawwe it drok. Dêrom is it goed dat harren learlingen mei De Klyster op ekskurzje kinne.

Bern dy't no sleatsjefskje, oer it Waad strune en troch de bosken rinne, binne de duorsume boargers fan'e takomst.

➔ **Stipest dit goede doel?**
 En fynst ek dat bern achter har skerm weikomme moatte om bûtendoar te boartsjen?

➔ **Wurd TIENTSJELID**
 As sympatybetsjûging én om ûnderwiis en oerheid sjen te litten dat we meikoar oplûke en mei in soad binne, dy't it needsaaklik fine dat bern in goede bân opbouwe mei de natuer.

FREON

Ja, ik wurd Freon fan De Klyster*
 tientsjeld
 of foar yn 't jier

Naam _____
 Adres _____
 Postkoade _____
 Plak _____
 Mailadres _____

EN KRIJ ALLE MOANDE DE NIJWSBRIEF.

As **Freon fan De Klyster** stypje ik in goed doel tichtby hûs. Myn bydrage wurdt ynset om bern mei nei bûten ta te nimmen en har yn kontakt te bringen mei de natuer. Want dat komt elk bern ta.

De Klyster is in lyts sintrum foar natuur- en duorsumensedukaasje yn noardeast Fryslân. It bestiet al mear as 30 jier en sy nimme alle jierren mear as 10.000x bern mei de natuer yn.

Stifting Freonen fan De Klyster is in stifting mei ANBI-status, dy't natueredukaasje finansjeel stipet.

* Ik kin op elk moment de machtiging opsize troch te mailen nei info@klyster.nl

De Klyster

VRIEND GEZOCHT!

DIE HOUDT VAN DE NATUER IN NOORDOOST FRIESLAND;
 EN
 DIE HET BELANGRIJK VINDT DAT KINDEREN VEEL BUITEN KOPEN
 OPI ZO EEN BAND OP TE BOUWEN MEE DE NATUER DICHTBIJ HUIS!

➔ **De Klyster heeft precies dat als doel.**
 Onze (vrijwillige) natuur- en wadgidsen nemen basisschoolleerlingen mee naar buiten, de natuur in.

Met alle zintuigen ontdekken kinderen hoe mooi de natuur vlakbij huis is en dat maakt trots, bewust en zorgt dat ze er goed op willen passen.

Scholen hebben het druk. Daarom is het goed dat leerlingen met De Klyster op excursie kunnen.

Kinderen die nu slootjevissen, over het wad struinen en door de bossen lopen zijn de duurzame burgers van de toekomst.

➔ **Steun je dit goede doel?**
 En vind je ook dat kinderen achter hun scherm vandaan moeten en buiten moeten spelen?

➔ **Word TIENTSJELID**
 Als sympathiebetuiging én om onderwijs en overheid te laten zien dat we samen optrekken en met veel zijn, die het noodzakelijk vinden dat kinderen weer een goede band opbouwen met de natuur.

FREON

Ja, ik word Freon fan De Klyster*
 tientsjeld
 of voor per jaar

Naam _____
 Adres _____
 Postcode _____
 Plaats _____
 Mailadres _____

EN ONTVANG ELKE MAAND DE NIJWSBRIEF.

Als **Freon fan De Klyster** steun ik een goed doel dichtbij huis. Mijn bijdrage wordt ingezet om kinderen mee naar buiten te nemen en hen in contact te brengen met de natuur. Want dat gun ik ieder kind.

De Klyster is een klein centrum voor natuur- en duurzaamheidseducatie in noordoost Friesland. De Klyster bestaat al meer dan 30 jaar en neemt per jaar 10.000x kinderen mee de natuur in.

Stifting Freonen fan De Klyster is een stichting die natuureducatie financieel steunt.

* Ik kan ieder moment de machtiging opzeggen door te mailen naar info@klyster.nl

Ontwikkeling project Stinzeskatten

Dinsdag 11 maart 2025 verzorgde stifting Freonen fan De Klyster een pitch voor de adviescommissie van het Iepen Mienskip Fûns (IMF). De pitch ging over het ontwikkelen van een educatieproject over stinzen en de benodigde financiële steun.

Stinzenplanten horen bij regio noordoost en staan onder druk. Door in te zetten op educatie worden jongeren bewust van dit groene cultuurhistorische erfgoed dat verbonden is met hun eigen leefomgeving. Voor het basisonderwijs is het een aantrekkelijk onderwerp, omdat het perfect aansluit bij de kerndoelen.

Stinzenplanten zijn vroegbloeiers, geven de wereld kleur als er nog geen blaadjes aan de bomen zitten, zijn van grote waarde voor de biodiversiteit, vertellen het verhaal over hoe edelen de stinzenplanten uit Zuid en Midden Europa in ons land introduceerden, en laten zien hoe buitenlandse plantjes zich hier thuis voelen op de kalkrijke zeeklei die bedekt is met een laagje humus.

In oktober 2025 werd subsidie van het IMF provinsje Fryslân officieel toegezegd. Het project Stinzeskatten kreeg als ranking nr 4 van de Beoordelingsadviescommissie. In totaal werden 18 subsidieaanvragen toegekend in de categorie klein. Daarnaast werd subsidie toegekend vanuit Versnellings Agenda Noordoost.

Provincie Fryslân

Iepen MIENSKIP Fûns

Stinzeskatten, in kleurryk edukaasje projekt
stinzeflora grien erfgoed yn ús regio

De giele bastulp, keningin fan de stinzelblomkes, foto Hans Menninga

Hans Menninga

Subsidie voor project Stinzeskatten in 2025

Stinzenplanten zijn groen cultureel erfgoed

De ontwikkeling van het educatief project is in de tweede helft van 2025 gelijk gestart. In het project worden de Schierstins in Feanwâlden, Harstastate in Hegebeintum en Buitenplaats Philipusfenne in Kollum betrokken. Leerlingen krijgen een gastles en gaan op excursie en maken zelf natuurfoto's van de stinzenflora.

Opening project – “Weidevogel van de Week”

Op woensdag is een nieuw provinciaal educatieproject over weidevogels van start gegaan. Het project met de naam ‘Weidevogel-van- de-Week’ is afgetrapt op twee basisscholen in Dokkum. Leerlingen van groep 7/8 van CBS De Hoeksteen en van groep 5 t/m 8 van Gereformeerde Streekschool De Schakel hadden de eer om als eersten met het project aan de slag te gaan.

De aanleiding van het educatieproject is de alarmerende daling van de weidevogelstand in Nederland. Met dit project wil De Klyster, samen met partners provincie Fryslân, IVN en DikGroen, kinderen op een speelse en leerzame manier betrekken bij de bescherming van onze natuur.

De opening van het project Weidevogel van de Week

Leerling van CBS De Hoeksteen tekent een Kievit.

It projekt “Vogel van de Week” wûn yn 2024 de lânnelike publykspriis foar bêste edukaasje projekt basisûnderwiis. Yn 2024 is mei finansjele stipe fan IVN, Provinsje, DikGroen en de Freonen fan De Klyster it projekt “Vogel van de Week” útwreide” mei de 4 wichtigste greidfûgels: ljip, skries, tsjirk en strânljip.

Project Bêd en Brochje foar Bijen

Samen met dorpsbelang le vroeg subsidie aan voor het opknappen van 2 speeltuinen in Ee. De Freonen hielpen met de aanvraag. Beide speeltuinen hebben een rijke historie. Bij het opknappen wordt aandacht besteed aan historie en biodiversiteit rond de speeltuinen. In dit project komen samen: Bewegen en Spelen – Historie – Fryske Taal en Kultuer – Biodiversiteit – Mienskip samen.

Natuurgids en timmerman Peer Zaal ontwikkelde een gastles voor leerlingen van de basisschool in Ie. En ontwierp een Bêd en Brochje foar Bijen (een inrichtingsplan voor de omgeving rond de speeltuinen + beplanting). De Freonen ontvingen een financiële bijdrage, waarvan het project in 2025/2026 uitgevoerd kan worden.

Baartersplakken Ie wurde opknapt en learlingen fan CBS De Gearing út Ie helpe mei it Bêd en Brochje foar bijen.

Ondersteuning Amfibieën project

In 2025 hebben de Freonen fan De Klyster met steun van DikGroen weer een bijzonder project kunnen realiseren. In het kader van het beschermen van amfibieën in Kollum hebben twee schoolklassen gastlessen gekregen over kikkers, salamanders en padden en hebben ze verkeersborden ontworpen om fietsers te attenderen op de padden- en salamandertrek.

De twee vrienden Xaveer Kobus en Chris Groendijk ontdekten tijdens het spelen na schooltijd dat er op het fietspad vlakbij hun scholen platgereden padden en salamanders lagen. De jongens vonden dit heel zielig en hebben een brief geschreven aan de gemeente waarin ze opriepen tot het plaatsen van waarschuwingsborden. De gemeenteraad heeft daarop NME De Klyster gevraagd om dit op te pakken.

Mirja Brandorff ontwikkelde en verzorgde een gastles over amfibieën voor de klasgenoten van de jongens van de Prins Bernhardschool en de Julianaschool in Kollum. Hierin stond de levenscyclus van amfibieën inclusief de padden- en salamandertrek centraal. Daarna nam Mirja de leerlingen mee op excursie naar het fietspad dat de route van de padden en salamanders doorkruist. Ter plekke werd de natuur bestudeerd en slootje gevestigd en zo konden de kinderen zien welke soorten er voor komen. Terug in de klas hebben de kinderen zelf verkeersborden ontworpen om voorbijgangers te attenderen op de overstekende padden en salamanders. Tot slot is een brief gemaakt door de kinderen met een advies aan het college van burgemeester en wethouders met daarin de suggestie om tijdens het trekseizoen verkeersborden te plaatsen met daarop: "Let op! Paddentrek".

Het advies is overhandigd door een van de jongens aan wethouder Jouta van de gemeente Noardeast-Fryslân. In de lokale pers heeft een mooi artikel hierover gestaan.

Leerlingen bestuderen salamanders en slootdierjes.

Wethouder Jouta ontvangt advies om verkeersbord te plaatsen.

2. Toekomst en te verwachten activiteiten 2026

Jubileumaksje: it wervjen fan nije Freonen, frijwilligers yn it sintsje

It bestjoer sil yn 2026 nije Freonen werve. It is belangryk dat de missy: "alle skoalbern nei bûten" breed maatskiplik droegen wurdt en stipe kriget. Dêrom sil hjir tidens it 30-jierrich jubileum fan De Klyster omtinken oan jûn wurde en sille relaasjes útnûge wurde om tientsjelic te wurden.

Fjierder sil it bestjoer fan de Freonen de frijwilligers yn it sintsje sette.

Pilot projekt Stinzeskatten

It projekt Stinzeskatten is yn 2025 honorearre en sil yn 2026 fierder ûntwikkele wurde. Underdiel dêrfan is it útfiere fan in pilot by 10 skoallen yn de maitiid.

Hjir wurkje de frijwilligers fan Harstastate, Philipusfenne en de Skierstins gear mei De Klyster. Skoalbern sille dêr op ekskursje en meitsje opdrachten yn de stinzetún en sille ek stinzeplanten op de foto sette. De moaiste foto's sille tentoansteld wurde yn de Skierstins.

Nei ôfrin fan de pilot wurdt it projekt evalueard en bysteld en sil ek de subysdzjeferantwurding skreaun wurde.

3. Organisatie

Stifting Freonen fan De Klyster is gevestigd in Damwâld en heeft een ANBI-status.

Blauhússtrjitte 2
9104 EC Damwâld
info@klyster.nl
NL 40 RABO 0307 8763 65
KVK 635171

3.1 Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter: *De heer B. Mulder, Feanwâlden*

Penningmeester: *De heer T. Feddema, Raard*

Secretaris: *De heer O.J. Leegstra, Burgum*

Bestuurslid: *Mevr. S. Tigchelaar, Wolvega*

Bestuurslid: *De heer D. Holwerda, Damwâld*

Dit bestuur is onafhankelijk en onbezoldigd. Ze ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Beleidsadviseur: *Marjolein Staal, teamleider van De Klyster*

3.2 Werknemers

Stifting Freonen fan De Klyster heeft geen medewerkers in vaste dienst. Het bestuur verricht haar arbeid op vrijwillige basis. Op projectbasis kunnen klussen uitbesteed worden aan personen of bedrijven die hiervoor een rekening sturen aan de Freonen.

De medewerkers en vrijwilligers van NME-Centrum De Klyster zijn in dienst van de gemeente Noardeast-Fryslân of worden op projectbasis ingehuurd. De medewerkers staan op de loonlijst van de gemeente Noardeast-Fryslân. De vrijwilligers hebben een vrijwilligerscontract. Hierbij hebben ze een Verklaring omtrent gedrag moeten aanleveren. Voor hun vrijwilligerswerk ontvangen ze een vrijwilligersvergoeding.

4 Jaarrekening 2025

<u>Inkomsten</u>	<u>2025</u>
Freonen fan De Klyster	€ 1.045,00
Inkomsten uit subsidies/giften	€ 7.672,00
Projectfinanciering	€ 1.954,00

<i>Totale inkomsten</i>	€ 10.671,00
<u>Bestedingen</u>	
Projectkosten	€ 2.433,85
Bankkosten	€ 191,30

<i>Totale bestedingen</i>	€ 2.625,15
<u>Activa</u>	
Liquide middelen	€ 11.705,83

<i>Totale activa</i>	€ 11.705,83
<u>Passiva</u>	€ 0,00

<i>Totale passiva</i>	€ 0,00

5. Balans

Balans 2025

Beginsaldo 2025	€ 3.659,98		
Freonen bijdrage	€ 1.045,00	Projectkosten	€ 2.433,85
Subsidies/Giften	€ 7.672,00	Bankkosten	€ 191,30
Projectfinanciering	€ 1.954,00		
		Eindsaldo 2025	€ 11.705,83

Reserveren naar 2026

Educatie Boartesplak, 't Bakkersplak en 't Sportplak	€ 606,00
GFT wat doe je ermee?	€ 1.500,00
Stinzenkatten	€ 8.964,00
Totaal	€ 11.070,00